

Referat af møde i Grønt Råd 12. september 2020

Møllebjergvej 4
4330 Hvalsø
T 4646 4646
H www.lejre.dk

Lisbet Løvendahl
Center for Teknik og Miljø
D 4646 4957

Dato: 16. november 2020
J.nr.: 18/1390

1. Godkendelse af dagsorden

2. Velkommen til den nye repræsentanter

Ole Theill Knudsen er ny repræsentant for familielandbrugene.
Ebbe Nordbo er ny repræsentant for DN

Formanden takker Karl Frandsen og Erik Olsen for deres indsats og byder velkommen til de to nye medlemmer.

3. Regulering af råger

Center for Teknik & Miljø skal udarbejde en strategi for regulering af råger. Pernille Holst Hansen, Lejre Kommune gav en orientering om den nuværende bekæmpelse. Grønt Råd drøftede bekæmpelse af råger og kom med input til yderligere tiltag.

Oplæg

Rågen er en fredet fugl. Naturstyrelsen kan give tilladelse til at skyde råger før de lægger æg og til at skyde ungerne, når de forlader reden. Tilladelsen kan gives, hvis fuglene er til fare for mennesker eller menneskers sundhed. Kun lodsejer kan søge om tilladelse til regulering.

Der er mulighed for at skræmme eller på anden måde forhindre rågerne i at bygge reder der, hvor de udgør et problem. F.eks. larm morgen og aften.

Råger holder af korte græsplæner. Vores strategi med naturvenlig drift – 1-2 årlige slåninger på udvalgte kommunale arealer er således til ugunst for rågerne.

Her er en oversigt over de virkemidler, vi har identificeret, og hvornår de evt. kan udføres:

Periode	aktivitet	ansvar
november	Træer beskæres grene bort hvor der er reder.	Træklatrer
november	Dialog med frivillige om skræmmekampagner	Affald & skade-dyr
december	Opsætning af redekasser til egeren og evt. natugle	Vej & Park
december	Ansøg Naturstyrelsen om regulering af voksne råger	Affald & skade-dyr
januar - marts	Skydning af voksne råger	Jæger
januar	Ansøg om nedtagning af reder	Affald & skade-dyr
1. februar - medio marts	Skræmmekampagne	Frivillige
1. februar - medio marts	Nedtagning af reder	Træklatre
Ultimo marts	Indberetning af antallet af regulerede voksne råger til Naturstyrelsen	Affald & skade-dyr
April	Ansøg Naturstyrelsen om regulering af rågerunder uden for reden	Affald & skade-dyr
1. maj - 15. juni	Skydning af Rågeunger uden for reden	Jæger
juni	Optælling af reder	Affald & skade-dyr
Primo juli	Indberetning af antallet af regulerede rågeunger til Naturstyrelsen	Affald & skade-dyr

Miljøstyrelsens vildtkonsulent vurderer, at rågers larm kan være en psykisk belastning, og at der derfor kan gives tilladelse til regulering (bortskydning) i nogle områder. Andre steder er problemet ikke stort nok til, at vi gør noget.

Udvalget for Teknik & Miljø har i august 2020 behandlet sag om regulering af råger. Se bilag 1

Input fra rådet til kommende strategi for regulering af råger

Det er ikke bevist, at en rågekoloni udgør en smitte- eller sundhedsfare.

Rågerne flytter bare, hvis man fælder træer/fjerner reder.

Fuglene kan bekæmpes ved at smøre æg med olie. I Holbæk bruges droner til dette.

I Hvalsø fældede man et markant træ. Opfordring til at finde en anden strategi end fældning.

Vi har levet med dem altid.

Rågerne æder afgrøde lige før høst, de gør et stort indhug. Der er 1000-vis af fugle i området ved Kyndeløse.

Råger er kloge fugle. Det vigtigste i strategien må være, hvor vil vi IKKE have rågerne, og hvor kan vi tåle dem. Der er 20 reder i år i forhold til de 5 sidste år i Osted ved skolen. Koloni ved genbrugspladsen i Torkilstrup nævnes som en, der kan tåles.

Råger æder stankelbenslarver, såsæd, afgrøder, de piller nyplantede planter op og leder efter føde emner.

Rågernes antal er øget i blomsterstriber på Ryegaard. Solsikker er svære at få til at spire.

Det er EU begrænsninger, der gør, at vi ikke kan få jagttid på råger.

Jægerne er ikke af den opfattelse, at der er kommet flere råger. De er blot flyttet til byerne som en række andre dyr, f.eks. ringdue og krage.

Råger kan godt lide elletræer, og det er set, at de har bygget i gran, bøg, så det er ikke muligt at undgå rågekolonier ved at undgå at plante yndlingstræer ved bebyggelse.

Lokale private skræmmetiltag: Gaskanon, døde fugle hængt op i træ, kørsel med ATV, drager i snor; alt virker 2-3 dage, så er rågerne ligeglade. Sender kanonslag 20 m op i luften, som eksploderer i træet, mens de er ved at bygge rede. Det virker.

4. Rottebekæmpelse og korrekt fodring af vildt

Rottebestanden i Lejre Kommune er stigende. Hvad kan vi gøre for at mindske problemerne i forhold til vildtfodring? Lejre Kommunes rottefænger, Lars Gade fra firmaet Nomus fortalte om, hvordan det er muligt at fodre vildt uden også at fodre rotter.

Miljøstyrelsen er ved at lave folder om korrekt fodring. Den forventes at blive færdig i år.

Vildtfodring kan skabe problemer med rotter, hvis der overfodres. Det gælder både i haven og på marker. Ændring i fodringspraksis kan reducere antallet af rotter. Der bør kun fodres så meget, som dyrene kan spise op samme dag.

To rotter kan blive til 862 på et år. Rotter kan trække op til 6 km pr nat. Rotter som æder fodermajs er immune overfor rottegift, fordi majs indeholder vitamin K1.

Vildtfodring skal være et emne i handlingsplan for forebyggelse og bekæmpelse af rotter.

Der var et ønske fra Grønt Råd om, at mulige løsninger af rotteproblemer ved vildtfodring blev drøftet på et kommende møde.

5. Klima

Lejre Kommune skal udarbejde en klimaplan i 2020. På mødet blev der givet en kort orientering om status med arbejdet af Niels Rolf Jacobsen og Bjørn Henriksen fra Center for Teknik & Miljø.

Klimaplan og plan- og bæredygtighedsstrategi er i høring i november 2020. Alle er velkomne til at komme med bemærkninger til klimaplanen. Planen handler ikke kun om CO₂ men også om det gode sted og om FN's verdensmål.

Vores klima er allerede i forandring. Med klimaplanen vil vi skabe forandring sammen med borgerne i Lejre Kommune. Vi udleder ca. 18 ton CO₂ pr. borger årligt. Målet er at være klimaneutral i 2050.

Klimaplanen sætter klimamål for energisektoren, transport, ressourcer samt landbrug og arealanvendelse. Vi bliver hjulpet på vej med centrale beslutninger fra staten, men der er stadig et stykke vej for at blive klimaneutral. I 2021 skal der udarbejdes en ny klimatilpasningsplan.

Vores borgere går op i klima, men mange er i tvivl om, hvad de skal gøre.

Klimaplan tages op på næste møde, når planen er i høring.

6. Orientering om vores Natura 2000-områder

Udsat, da tiden var gået.

7. Udveksling af oplysninger

Dansk Sportsfiskerforbund fortalte om et projekt med at fange 100 ørreder i Kattinge Vig og udstyre fiskene med en radiosender. Formålet er at undersøge hvor mange fisk, der bliver spist af skarv.

Ryegaard har aflyst halloween og julemarked, men håber på at gennemføre fældning af juletræ og kørsel i hestevogn.

8. Eventuelt

Intet

Bilag 1

TM - Temadrøftelse om regulering af råger 10. august 2020

Sagsnr.: 20/5143

Resumé:

Udvalget har bedt om en drøftelse af Lejre Kommunes indsats for regulering af råger, herunder hvilke regler, muligheder og begrænsninger, som gældende lovgivning giver for at regulere råger på kommunale arealer.

Administrationen vil på mødet komme med et oplæg, som bl.a. indeholder en gennemgang af den gældende lovgivning og den indsats, som hidtil har været foretaget, og om de muligheder der er for en evt. større indsats på området. Udvalget skal samtidig tage stilling til, om der skal udarbejdes en strategi for regulering af råger i Lejre Kommune.

Indstilling:

Direktionen indstiller:

at administrationen udarbejder udkast til strategi for regulering af råger med baggrund i udvalgets tilkendegivelser

Beslutningskompetence:

Udvalget for Teknik & Miljø

Beslutning Udvalget for Teknik & Miljø den 10-08-2020:

Indstillingen tiltrådt.

Sagsfremstilling:

Der har igennem de senere år været en tendens til en stigende bestand af råger, der etablerer sig i kolonier i træer nærheden af boliger. Det gælder såvel på landsplan som i Lejre Kommune. Det har medført et stigende antal henvendelser fra borgere i Lejre Kommune, der er generet af råger, da en rågekoloni bl.a. kan larme meget.

Om rågen

Rågen er en kragefugl i ordenen af spurvefugle. Det er en sort fugl med fjer i metalglans i blåviolette farver og kan kendes på sit kraftige mørke næb. Rågen har en længde på 45-50 cm. med et vingefang på 80 - 100 cm og en vægt på 460 - 520 gram.

I år 2000 vurderes det, at der levede ca. 40.000 til 50.000 råger. Råger foretrækker løvtræer og undgår helt tæt skov. De fleste råger i Danmark er standfugle, hvor enkelte dog trækker over den engelske kanal i strenge vintre. Råger lever af insekter, orme, snegle, korn, bær og frugter mm. og samler forråd til vinteren, bl.a. fyrrekogler og eger. Rågen er en forsigtig og klog fugl, der hurtigt lærer at undgå fare.

Rågen yngler i større eller mindre kolonier på op til 700 par. Reden består af småkviste og bygges i træer i småskove, skovbryn eller parker. Den samme koloni anvendes år efter år. Der lægges 3 - 6 æg. Råger vender hjem til rederne om aftenen ved solnedgang for at overnatte. Ofte samles rågerne i grupper i træer ikke så langt fra rederne, og så flyver de i

samlet flok til rederne. De kredser over redetræerne, og ”snakker” meget højt, inden de sætter sig til ro.

Råger når ynglealderen, når de er 2 år, og de får 1 kuld pr. år. De yngler i marts. Rugetiden er på 16-18 dage, og ungerne bliver derefter i reden i 28-30 dage og starter flyveøvelser i maj. Støjgenerne er værst i perioden fra kolonien dannes til ynglesæsonen afsluttes i juni, hvorefter fuglene spredes igen. Også fuglenes afføring kan genere. Derudover er der flere borgere, som bliver skræmt af de store flokke af sorte fugle.

Lovgrundlag

Rågen har, sammen med andre kragefugle, været beskyttet af EU's fuglebeskyttelsesdirektiv siden 1979. Direktivet har til formål at beskytte de vilde fugle og forpligter medlemslande til at sikre levesteder for truede og sjældne fugle. Baggrunden for direktivet var en stigende bekymring over nedgangen i de vilde fugles antal. Direktivet blev begrundet i en viden om, at der i høj grad skal en fælles indsats til at beskytte fuglene, da mange af dem trækker gennem flere forskellige lande. Direktivet forbyder aktiviteter, der kan skade vilde fugle, og i direktivet beskrives et grundlæggende forbud mod jagt på fugle. Dog er jagt tilladt på visse arter under nærmere bestemte betingelser. Rågen er som udgangspunkt total fredet.

Jagtloven åbner dog op for regulering af skadevoldende vildt. Vildtet betegnes som skadevoldende, hvis der er fare for menneskers sundhed, risiko for smitte af dyr og mennesker, risiko for luftfartsikkerheden mm., jf. jagtlovens kapitel 6. Dette er udmøntet i *Vildtskadebekendtgørelsen*.

For regulering af råger gælder, at der skal søges om forudgående tilladelse til regulering. I vildtskadebekendtgørelsens §13 er der fastsat visse regler for reguleringen, herunder hvilken tid på året råger må jages og hvilke fugle, der må jages.

Naturstyrelsen kan give tilladelse til:

1. at råger, der optræder i større flokke på ikke høstede og nysåede marker, må reguleres i perioden 1. juli -30. september
2. at råger i rågekolonier må reguleres inden redebygning og æglægning, samt til at rågeunger i rågekolonier må reguleres uden for reden i perioden 1. maj -15. juni
3. at rågeunger på ikke høstede marker må reguleres i perioden 1. maj -30. juni
4. der ved regulering i rågekolonier kan anvendes salonrifler, der kan indeholde mere end 2 patroner, herunder halvautomatiske salonrifler

Før der kan gives tilladelse til regulering af råger ved bortskydning, skal andre alternativer være forsøgt.

Reguleringsmetoder

Det er ikke kun regulering ved skydning, der kan anvendes for at regulere råger. Der findes følgende metoder:

Skræmmekampanjer

Formålet med skræmmekampanjer er at genere rågerne i deres redebyggeri, så de flytter kolonien til et andet sted. Der kan anvendes en række forskellige materialer i en skræmmekampagne, som kan være både visuel og auditiv. Skræmmekampagnen kan f.eks. foregå med hundeprop-pistoler, skræmmeballoner, eller større tekniske løsninger som f.eks. højtalere eller laserkanoner.

Skræmmekampanjer kræver dispensation fra Naturstyrelsen. Derudover skal politiet og naboer orienteres mindst en uge, inden kampagnen påbegyndes. Naturstyrelsen vil desuden gerne orienteres om resultatet.

Lejre Kommune har ikke benyttet sig af denne metode til regulering.

Fældning af redetræer

Det kan være en mulighed at fælde de træer, der benyttes af rågekolonien, da kolonien derved må finde et andet sted. Ligesom for skræmmekampagnen kan det være et problem, at de kan flytte til nye generende lokaliteter. Der er af denne grund blandede erfaringer med at fælde træer. Der bør kun fældes mindre træer af ikke hjemmehørende arter. Som udgangspunkt anbefales det ikke at fælde gamle hjemmehørende træarter, da de har både kultur- og naturmæssige værdier. Derudover skal der tages hensyn til flagermus, som kan overvinde eller yngle i træerne.

Lejre Kommune har ikke benyttet sig af denne metode til regulering.

Udtyndning af træer

Det kan være en mulighed at udtynde de træer, der benyttes af rågekolonien, da der dermed bliver færre steder i et træ, hvor der kan etableres reder. Her gælder dog de samme erfaringer som ved fældning af træer i forhold til bl.a. at bevare de kultur- og naturmæssige værdier og hensynet til flagermus.

Lejre Kommune har i enkelte tilfælde benyttet sig af denne metode til regulering.

Undladelse af græsslåning

Kortklippede græsarealer er rene magneter for råger. Her kan de finde orme, larver, biller og andre fødeemner. En forebyggende indsats kan være i højere grad at undlade græsslåning - og hvor det er muligt - at lade arealerne udvikle sig til områder med langt græs og høje urter. Så vil arealerne ikke være så attraktive som fødesøgningsområder for råger. En reduceret tilgang til føde vil medføre færre råger. Højt græs og høje urter vil også være til gavn for insekter og flere arter af småfugle.

Lejre Kommune har ikke undladt græsklipping alene med det formål at søge at reducere antallet af råger på en given lokalitet. Metoden vil dog kun kunne kombineres med den pleje, der praktiseres med henblik på at skabe bedre biodiversitet.

Fjerne reder

Formålet med at fjerne rederne er ligeledes at få kolonien til at flytte sig. Nedtagning af reder skal ske, inden der lægges æg, det vil sige til og med marts. Reden skal typisk fjernes gentagne gange, da råger har et stærkt yngleinstinkt. Man kan fjerne rederne manuelt, hvilket typisk forudsætter, at kolonien ikke har valgt meget høje redetræer. Nogle steder er der erfaring med at nedskyde rederne, hvis de er placeret for højt, en anden mulighed kan være at benytte en lift. Der skal søges tilladelse hos Naturstyrelsen til at fjerne reder, og den gives generelt kun til mindre kolonier på op til 20 reder. Er kolonien meget større, er det ikke praktisk muligt at fjerne rederne. Nedtagning af rederi perioden 1. august -31. januar kan ske uden dispensation.

Lejre Kommune har i enkelte tilfælde benyttet sig af denne metode til regulering.

Regulering ved bortskydning

Efter vildtskadebekendtgørelsens §31 gælder, at det er tilladt at jage på arealer mindre end 1 ha, at der må afgives skud inden for 50 m af beboelsesbygninger, og at der må falde hagl ned på anden mands jord. Det er erfaringen, at bortskydning af voksne og unge fugle ikke afhjælper støjgener. Til gengæld er det sandsynligvis med til at begrænse kolonierne i at vokse.

Ejer eller bruger af et areal skal stå for ansøgningen, mens det er kommunen, der skal give bemyndigelse til, at jægere må skyde i by. I Lejre Kommune er der indgået aftale med de lokale jagtforeningerne om regulering af råger. Det sker dog alene på frivillig basis, bl.a. fordi der alene ydes et årligt symbolsk tilskud til jægerens indkøb af patroner.

Administrationens vurdering:

Det er administrationens vurdering, at der med fordel kan udarbejdes en strategi, der sætter rammerne for den fremtidige regulering af råger i Lejre Kommune. Som en del af forarbejdet til en strategi, bør der ske en registrering af alle de steder, hvor der på kommunale arealer er rågekolonier, og hvor store bestandene er. Dette skal ske ved optælling af reder i de kolonier, der registreres.

Hvis der skal foretages en mere omfattende regulering end i dag, så vil det være nødvendigt, at der afsættes økonomiske og mandskabsmæssige ressourcer til at understøtte dette.

Handicappolitik:

Sagen har ingen handicappolitiske konsekvenser.

Økonomi og finansiering:

Der er i dag ingen bevilling til regulering af råger, som der f.eks. er til forebyggelse og bekæmpelse af rotter. Jægerne, der regulerer råger i Lejre Kommune, får alene et tilskud til patroner på kr. 3.000 om året. Udgiften afholdes af Vej & Parks driftsbevilling.